

معاونت آموزشی دانشگاه
دانشکده پرستاری و مامایی

طرح درس جامع (روزانه)

عنوان درس: آشنایی با بیماریهای داخلی و مراقبت های آن (مفاهیم بیماریها و بیماریهای دستگاه ادراری)

اساتید درس: دکتر عفت مظاهری

تعداد و نوع واحد: ۰/۶۲ نظری از ۴ واحد نظری

رشته و مقطع: اتاق عمل، کارشناسی

پیش نیاز درس: تشریح ۲ و فیزیولوژی ۲

هدف کلی درس: دانشجو با کلیات و مفاهیم بیماریهای دستگاه ادراری شامل روش های تشخیصی، عکس برداریها، بیماری کلیه، حالب، مثانه و پیشابراه آشنا می شود.
شرح درس: در این درس دانشجو با تعریف بیماری دستگاه ادراری، اتیولوژی، آزمایشات تشخیصی شایع مربوط به بیماری دستگاه ادراری و پیشگیری از بیماریهای دستگاه ادراری درمان و مراقبت های آن آشنا خواهد شد.

الف: طرح دوره (Course plan):

جلسات آموزشی نظری:

شماره جلسه	عنوان جلسه	ارائه؛ استاد
۱	مقدمه، تعریف بیماری، طبقه بندی و منشاء بیماریها، عوامل بوجود آورنده بیماری های ارثی، مادرزادی، عفونی، سمی، مکانیکی، آلرژی، کمبود مواد غذایی، سوء تغذیه، اختلالات غدد مترشحه داخلی، روانی، علائم بالینی، ذهنی و عینی، سیر بیماریها، آزمایشات تشخیصی، عوارض و درمان آزمایشات تشخیصی - عکس برداری های دستگاه ادراری سیستوسکوپی، نروسکوپی، اوروفلومتری یا (نوار مثانه)، سیستومتریوگرافی، مطالعه ی فشار جریان ادرار، الکترومیوگرافی	سخنرانی، بحث گروهی و پرسش و پاسخ
۲	بیماریهای کلیه: عفونت های دستگاه ادراری (پیلونفریت، گلودولونفریت، هیدرو نروز و سندرم نفروتیک)	سخنرانی، بحث گروهی و پرسش و پاسخ
۳	سنگ های کلیه (اورولیتیاژیس و نفرولیتیاژیس)	سخنرانی، بحث گروهی و پرسش و پاسخ
۴	نارسایی حاد و نارسایی مزمن کلیه	سخنرانی، بحث گروهی و پرسش و پاسخ
۵	بیماریهای حالب: ترومای حالب، تومور حالب بیماریهای مثانه: سیستیت، احتباس ادرار، مثانه نوروژنیک، سرطان مثانه بیماریهای پیشابراه: التهاب پیشابراه، تنگی پیشابراه و تومورهای پیشابراه	سخنرانی، بحث گروهی و پرسش و پاسخ

نحوه ارائه درس (Teaching Method): سخنرانی پرسش - پاسخ بحث گروهی آزمایشگاهی نمایشی حل مسأله

نحوه ارزشیابی: تکوینی (میان ترم) تراکمی (پایان ترم) کتبی: (تشریحی تستی شفاهی عملی

نحوه ارزشیابی:

معیارهای ارزشیابی	درصد نمره	سهم نمره (از ۲۰ نمره)
حضور فعال و منظم در کلاس	٪۱۰	۲
فعالیت ها و تکالیف آموزشی	٪۱۰	۲
آزمون های کلاسی و میان ترم	٪۲۰	۴
امتحان پایان ترم	٪۶۰	۱۲
جمع کل	٪ ۱۰۰	۲۰

منابع: (پیشنهادی وزارت بهداشت- درمان و آموزش پزشکی)

- ۱) راد، مصطفی، یزدی مقدم، حمیده، برزویی، فاطمه "آشنایی با بیماریهای داخلی" نشر جامعه نگر، ویرایش دوم، ۱۴۰۰
- 2) Smeltzer, S.C α Bare, B., Brunner and Suddath's Text book of Medical Surgical Nursing. (Last ed.) Philadelphia: Lippincott.
- 3) Black, H.M., Hawks., Keen, A.M., Medical Surgical Nursing". (Last ed), Philadelphia: Saunders.
- 4) Pulaski, A.L., Tatro, S.E., Luckman's, Core Principle and Practice of medical Surgical Nursing.(last ed.). Philadelphia.

ب: طرح درس (lesson plan):

شماره جلسه: ۱	رشته و مقطع تحصیلی: اتاق عمل، کارشناسی نیمسال و سال تحصیلی: نیمسال اول سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳	عنوان درسی: آشنایی با بیماریهای داخلی و مراقبت های آن (بیماریهای دستگاه ادراری) موضوع درس: بیماریها، انواع بیماریها و ..... تدوین: پرستاری مراقبت ویژه و اتاق عمل
---------------	--	---

هدف کلی: دانشجو باید با کلیات و مفاهیم بیماریها و شناخت حالات انسان در هنگام سلامت و بیماریها آشنا شود.

ردیف	هدف های رفتاری (دانشجو پس از پایان درس قادر خواهد بود):	حیطه یادگیری	سطح حیطه	مکان آموزش	نحوه ارائه درس	رسانه و وسیله	زمان (دقیقه)	شیوه ارزشیابی و فعالیت های تکمیلی
۱	بیماری را تعریف کند.	شناختی	آگاهی (دانش)	کلاس مندرج در برنامه کلاسی	سخنرانی	وایت بُرد کامپیوتر ویدئو پروژکتور	۹۰ دقیقه	آزمون کتبی، ارزشیابی تکوینی و پرسش شفاهی
۲	طبقه بندی بیماریها را نام ببرد.	شناختی	آگاهی (دانش)					
۳	منشاء بیماریها را توضیح دهد.	شناختی	ادراک (فهمیدن)					
۴	عوامل بوجود آورنده بیماری های ارثی، مادرزادی را توصیف کند.	عاطفی	دریافت کردن					
۵	بیماریهای عفونی، سمی، مکانیکی آلرژی، کمبود مواد غذایی، سوء تغذیه، اختلالات غدد مترشحه داخلی، روانی را توصیف کند.	عاطفی	دریافت کردن					
۶	علائم بالینی، ذهنی و عینی و سیر بیماریها را توضیح دهد.	شناختی	ادراک (فهمیدن)					
۷	آزمایشات تشخیصی، عوارض و درمان بیماریها را توضیح دهد.	شناختی	ادراک (فهمیدن)					
۸	مطالعات ادراری را نام ببرد.	شناختی	آگاهی (دانش)					

پاښتوستان علمو پوهنتون
وځدمان پوهنتون ترښايي لويديځ

					آگاهي (دانش)	شناختي	ارزيابي عملکرد کلیه را توضیح دهد.	(۹)
					آگاهي (دانش)	شناختي	بررسی رادیولوژیک سیستم ادراری را بیان کند.	(۱۰)
					آگاهي (دانش)	شناختي	سیستوسکوپی و نفروسکوپی را توضیح دهد.	(۱۱)
					آگاهي (دانش)	شناختي	مطالعات اورودینامیک شامل اوروفلومتری یا نوار مثانه را توضیح دهد.	(۱۲)
					آگاهي (دانش)	شناختي	سیستومتریوگرافی را توضیح دهد.	(۱۳)
					آگاهي (دانش)	شناختي	مطالعه ی فشار جریان ادرار را بیان کند.	(۱۴)
					ادراک (فهمیدن)	شناختي	الکترومیوگرافی را توضیح دهد.	(۱۵)
								(۱۶)
								(۱۷)

سازمان بهداشتی درمانی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

شماره جلسه: ۲	رشته و مقطع تحصیلی: اتاق عمل، کارشناسی	عنوان درسی: آشنایی با بیماریهای داخلی و مراقبت های آن (بیماریهای دستگاه ادراری)
	نیمسال و سالتحصیلی: نیمسال اول سالتحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳	موضوع درس: بیماریهای کلیه: عفونت های دستگاه ادراری (پیلونفریت، گلومرولونفریت، هیدرو نفروز و سندرم نفروتیک) تدوین: گروه پرستاری مراقبت ویژه و اتاق عمل
هدف کلی: دانشجو باید با کلیات و مفاهیم بیماریها و شناخت حالات انسان در هنگام سلامت و بیماریها آشنا شود.		

ردیف	هدف های رفتاری (دانشجو پس از پایان درس قادر خواهد بود):	حیطه یادگیری	سطح حیطه	مکان آموزش	نحوه ارائه درس	رسانه و وسیله	زمان (دقیقه)	شیوه ارزشیابی و فعالیت های تکمیلی
۱	پیلونفریت را تعریف کند.	شناختی	آگاهی(دانش)	کلاس مندرج در برنامه کلاسی	سخنرانی	وایت بُرد کامپیوتر ویدئو پروژکتور	۹۰ دقیقه	آزمون کتبی، ارزشیابی تکوینی و پرسش شفاهی
۲	پیلونفریت مزمن و حاد را توضیح دهد.	شناختی	ادراک (فهمیدن)					
۳	اتیولوژی، علایم بالینی و اقدامات تشخیصی در انواع پیلونفریت را توضیح دهد.	شناختی	ادراک (فهمیدن)					
۴	مداخلات درمانی و مراقبتی در پیلونفریت حاد و مزمن را توضیح دهد.	شناختی	ادراک (فهمیدن)					
۵	گلومرولونفریت را تعریف کند.	شناختی	آگاهی(دانش)					
۶	علائم بالینی گلومرولونفریت را نام ببرد.	شناختی	آگاهی(دانش)					
۷	اتیولوژی گلومرولونفریت را توضیح دهد.	شناختی	ادراک(فهمیدن)					
۸	روش های تشخیصی و درمان گلومرولونفریت را توضیح دهد.	شناختی	ادراک(فهمیدن)					
۹	هیدرو نفروز را تعریف کند.	شناختی	آگاهی(دانش)					

پاكتستان علم و پژوهش
و خدمات بهداشتی بر مبنای نوین

					ادراک(فهمیدن)	شناختی	روش های تشخیصی، علائم بالینی و درمان هیدرونفروز را توضیح دهد.	(۱۰)
					آگاهی(دانش)	شناختی	سندروم نفروتیک را تعریف کند.	(۱۱)
					ادراک(فهمیدن)	شناختی	روش های تشخیصی، علائم بالینی و درمان سندروم نفروتیک را توضیح دهد.	(۱۲)
								(۱۳)
								(۱۴)
								(۱۵)
								(۱۶)
								(۱۷)

وزارت بهداشت، درمانی و آموزش پزشکی

عنوان درسی: آشنایی با بیماریهای داخلی و مراقبت های آن (بیماریها، دستگاه ادراری، پوست و پستان)

موضوع درس: سنگ های کلیه

تدوین: گروه پرستاری مراقبت های ویژه و اتاق عمل

شماره جلسه: ۳

رشته و مقطع تحصیلی: اتاق عمل، کارشناسی
نیمسال و سالتحصیلی: نیمسال اول سالتحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳

هدف کلی: دانشجو باید با کلیات و مفاهیم بیماریها و شناخت حالات انسان در هنگام سلامت و بیماریها آشنا شود.

ردیف	هدف های رفتاری (دانشجو پس از پایان درس قادر خواهد بود):	حیطه یادگیری	سطح حیطه	مکان آموزش	نحوه ارائه درس	رسانه و وسیله	زمان (دقیقه)	شیوه ارزشیابی و فعالیت های تکمیلی
۱	اورولیتیز و نفرولیتیز را توصیف نماید.	عاطفی	دریافت کردن	کلاس مندرج در برنامه کلاسی	سخنرانی	وایت بُرد کامپیوتر ویدئو پروژکتور	۹۰ دقیقه	آزمون کتبی، ارزشیابی تکوینی و پرسش شفاهی
۲	پاتوفیزیولوژی اورولیتیز و نفرولیتیز را توضیح دهد.	شناختی	ادراک					
۳	عوامل خطر در اورولیتیز و نفرولیتیز از نام برد.	شناختی	آگاهی (دانش)					
۴	اهمیت پیشگیری را درک نماید.	عاطفی	دریافت کردن					
۵	انواع سنگ های ادراری را توضیح دهد.	شناختی	ادراک					
۶	تظاهرات بالینی و روش های تشخیص در اورولیتیز و نفرولیتیز را توضیح دهد.	شناختی	ادراک (فهمیدن)					
۷	مداخلات درمانی پیشرفته در (ESEL، اوروتروسکوپی، کاربرد سوند دابل جی، نفرولیتوتومی، PCNL) در اورولیتاز و نفرولیتاز را شرح دهد.	شناختی	ادراک (فهمیدن)					
۸	اقدامات پرستاری و نحوه پیگیری در مداخلات پیشرفته در نفرولیتیزیس و اورولیتیزیس را شرح دهد.	شناختی	ادراک (فهمیدن)					

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
سازمان آموزش و پرورش وزارت بهداشت

شماره جلسه: ۴	رشته و مقطع تحصیلی: اتاق عمل، کارشناسی	عنوان درسی: آشنایی با بیماریهای داخلی و مراقبت های آن (بیماریها، دستگاه ادراری)
	نیمسال و سال تحصیلی: نیمسال اول سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳	موضوع درس: نارسایی حاد و مزمن کلیه تدوین: گروه پرستاری مراقبت ویژه و اتاق عمل

هدف کلی: دانشجو باید با کلیات و مفاهیم بیماریها و شناخت حالات انسان در هنگام سلامت و بیماریها آشنا شود.

ردیف	هدفهای رفتاری (دانشجو پس از پایان درس قادر خواهد بود):	حیطه یادگیری	سطح حیطه	مکان آموزش	نحوه ارائه درس	رسانه و وسیله	زمان (دقیقه)	شیوه ارزشیابی و فعالیتهای تکمیلی
۱)	آسیب حاد کلیوی را تعریف نماید.	شناختی	آگاهی(دانش)	کلاس مندرج در برنامه کلاسی	سخنرانی	وایت بُرد کامپیوتر ویدئو پروژکتور	۹۰ دقیقه	آزمون کتبی، ارزشیابی تکوینی، پرسش شفاهی
۲)	اپیدمیولوژی و اتیولوژی آن را شرح دهد.	شناختی	ادراک(فهمیدن)					
۳)	اهمیت پیشگیری از آسیب حاد کلیه را درک نماید.	عاطفی	دریافت کردن					
۴)	انواع نارسایی حاد کلیه (پیش کلیه، داخل کلیه و پس کلیوی) را شرح دهد.	شناختی	ادراک (فهمیدن)					
۵)	اتیولوژی، علائم بالینی، تشخیص و درمان در نارسایی حاد کلیه را شرح دهد.	شناختی	ادراک(فهمیدن)					
۶)	نارسایی مزمن کلیه را شرح دهد.	شناختی	ادراک(فهمیدن)					
۷)	اتیولوژی، علائم بالینی، تشخیص و درمان در نارسایی کلیه شرح دهد.	شناختی	ادراک(فهمیدن)					
۸)	اهمیت مراقبت در بیماران مبتلا به نارسایی حاد و مزمن کلیه را درک نماید.	عاطفی	دریافت کردن					

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

شماره جلسه: ۵	رشته و مقطع تحصیلی: اتاق عمل، کارشناسی	عنوان درسی: آشنایی با بیماریهای داخلی و مراقبت های آن (بیماریها، دستگاه ادراری)
	نیمسال و سالتحصیلی: نیمسال اول سالتحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳	موضوع درس: ترومای حالب، تومورهای حالب، سیستیت و احتباس ادراری، مثانه نوروژنیک، سرطان مثانه و آسیب های پیشابراه تدوین: گروه پرستاری مراقبت های ویژه و اتاق عمل

هدف کلی: دانشجو باید با کلیات و مفاهیم بیماریها و شناخت حالات انسان در هنگام سلامت و بیماریها آشنا شود.

ردیف	هدفهای رفتاری (دانشجو پس از پایان درس قادر خواهد بود):	حیطه یادگیری	سطح حیطه	مکان آموزش	نحوه ارائه درس	رسانه و وسیله	زمان (دقیقه)	شیوه ارزشیابی و فعالیتهای تکمیلی
۱	ترومای حالب را شرح دهد.	شناختی	ادراک (فهمیدن)	کلاس مندرج در برنامه کلاسی	سخنرانی	وایت بُرد کامپیوتر ویدئو پروژکتور	۹۰ دقیقه	آزمون کتبی، ارزشیابی تکوینی، پرسش شفاهی
۲	اقدامات درمانی در ترومای حالب را توضیح دهد.	شناختی	ادراک (فهمیدن)					
۳	تومورهای حالب را نام ببرد.	شناختی	آگاهی (دانش)					
۴	اقدامات درمانی و مراقبتی در تومورهای حالب را شرح دهد.	شناختی	ادراک (فهمیدن)					
۵	سیستیت را تعریف کند.	شناختی	آگاهی (دانش)					
۶	اقدامات درمانی و مراقبتی در سستیت را شرح دهد.	شناختی	ادراک (فهمیدن)					
۷	احتباس ادراری را توصیف نماید.	عاطفی	دریافت کردن					
۸	بررسی های تشخیصی و روش های درمانی در احتباس ادراری را توضیح دهد.	شناختی	ادراک (فهمیدن)					
۹	مثانه نوروژنیک را توصیف نماید.	عاطفی	دریافت کردن					
۱۰	پاتوفیزیولوژی مثانه نوروژنیک را شرح دهد.	شناختی	ادراک (فهمیدن)					
۱۱	تدابیر درمانی و مراقبتی در مثانه نوروژنیک را توضیح دهد.	شناختی	ادراک (فهمیدن)					

پاښتوستان علمو پوهنتون
وځدمان پوهنتون ترڅنگي لويديځ

				ادراک(فهمیدن)	شناختی	اپیدمیولوژی سرطان مټانه را شرح دهد.	(۱۲)
				ادراک(فهمیدن)	شناختی	اتیولوژی سرطان مټانه را توضیح دهد.	(۱۳)
				ادراک(فهمیدن)	شناختی	پاتوفیزیولوژی سرطان مټانه را توضیح دهد.	(۱۴)
				ادراک(فهمیدن)	شناختی	تظاهرات بالینی و روش های تشخیص سرطان مټانه را شرح دهد.	(۱۵)
				ادراک(فهمیدن)	شناختی	درمان رادیوتراپی، شیمی درمانی و جراحی را در سرطان مټانه توضیح دهد.	(۱۶)
				ادراک(فهمیدن)	شناختی	التهاب پیشابراه(اورتریت)، تنگی پیشابراه و تومورهای پیشابراه را توضیح دهد.	(۱۷)
				ادراک(فهمیدن)	شناختی	اتیولوژی، تظاهرات بالینی و تشخیص و درمان اورتریت، تنگی پیشابراه و تومورهای آنرا توضیح دهد.	(۱۸)